A°. 1801. N°. 149

BINNEN-

BATAAFSCHE

LANDSCHE

COURANT.

DINGSDAG

DEN 1 DECEMBER.

NB. Deeze DUBBELDE COURANT wordt voor den gewonen prys uitgegeven.

BATAAFSCHE REPUBLYK.

AMSTERDAM *den 29 November.* By den Raad der *Aſiatiſche* Bezittingen en Etabliſſementen, zal voor de volgende maand, in te gaan met den *eerſten* December aanſtaande præſideeren de Heer *Duivelt*

Van wege het AGENTSCHAP DER MARINE wordt hier mede aan alle de daar by belang hebbende ingezetenen bekend gemaakt, dat *Convooy* zal worden verleend naar de *Middelandſche* Zee, en wel tot *Smirna* toe, waar van de *Zeildag* uit *Texel* is bepaald, op of na den 20. *December* aanſtaande, tegens welken tyd zodanige Schepen, als daar van zullen verkiezen gebruik te maaken, zig in gereedheid, en onder de orders van hetzelve Convooy zullen moeten ſtellen, kunnende zodanige Koopvaardyſchepen, welke zig in andere Zeehavens deezer Republyk bevinden, en van hetzelve Convooy zouden willen gebruik maaken, zig ten dien einde tydig adresſeeren aan den Commandant ter Rheede van *Texel*.

In den Hage den 25. November 1801.

Ter ordonnantie van het Agentſchap der Marine,
J. DE JONGH.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKYËN *en* EGYPTEN.

De herövering van *Egypten* door de kragtdaadige hulp onzer *Engelſche* bondgenooten, en nog meer de verzeekering, dat deeze herövering niet ten hunnen eigenen, maar ten onzen behoeve geſchied is, heeft het aanzien der Natie ten hoogſten top doen ſtygen, en derzelver vertegenwoordiger, de Ambasſadeur Lord *Elgin*, geniet eene eere en onderſcheiding, welke voormaals minder eenig vreemdeling is ten deele gevallen. De geſchenken, waarmede men hemzelven, zyne Gemalin, en de voornaamſten van zyn gevolg overlaaden heeft, hoe pragtig en vorſtelyk ook, zyn ſlegts geringe blyken der erkentenis van ons Gouverne ment; het heeft meer dan dit, het heeft afſtand gedaan van het vooröordeel of de trotsheid der aloude gebruiken; en Lord *Elgin* genoot den 6. October de gansch ongewoone eere van by den Grooten Heer te ſpyzigen, van wien hy tevens wederom een geſchenk ontfing van eenen pragtigen ryk met diamanten omzetten degen, behalven eene meenigte kostbaare ringen, ſnuifdoozen, ſabel- en hermelyn-pelſen, voor den talryken ſtoet, die hem vergezelde. Het Volk van *Conſtantinopolen* zelf is zo overboodig in zyne eerbied voor de *Engelſchen*, dat het als met minachting op alle de andere Natiën nederziet, 't welk natuurlyk by deezen nayver en misnoegen verwekt, gevoegd by de gemeene bekommering, wegens de aanſtaande gevolgen van *Engelands* invloed op de algemeene belangen van koophandel en ſcheepvaart. Byna elke nieuwe gebeurtenis levert een blyk op, hoe ſterk die invloed gereezen is; en men heeft nog onlangs met verbaazing gezien, dat onze eigene Zee-Recruuten, voor drie onzer reeds ten halven uitgeruste maar zedert afgedankte Fregatten gevolgen, de beſtemming gekreegen hebben, om op *Engelſche* ſchepen te dienen. Dus verlangt ook, wiens hoop door de algemeene bezwelming niet duizelig geworden is, met ongeduld naar de terugkomst van onzen Groos-Admiraal, wiens loffelyke kregelheid voor de eer der *Ottomaniſche* Vlag by de geheele waereld bekend ſtaat, en die tevens misſchien de geſchiktſte man is, om de eere en wettige oppermagt der *Porte* te handhaaven tegen de gevaarlyke aanſlagen van den berugten *Pazwan-Oglu*. Volgens de jongſte berigten uit *Egypten*, maakte de Vlootvoogd zig tot zyne te huisreize gereed; als eene aangenaame voorbode is de eerſte ſchatting dier herwonnen landſtreek, in 200. beurzen gouden en zilveren ſtukken beſtaande, door hem overgezonden met een *Engelsch* Vaartuig, 't welk van *Alexandrien* te *Conſtantinopolen* is aangekomen. De Groote Heer heeft deeze geheele ſomme, als een eerſtelings offer, tot eene gaave van weldadigheid beſteed, en onder verſcheidene perſoonen, zo van als buiten zyn huis, grootmoediglyk uitgedeeld.

RUSLAND.

Zeer ſpoedig na de luisterryke vreugdebedryven over de terugkomst van het Hof te *Petersburg*, is een groote rampſpoed en verſlagenheid gevolgd. Den 4. November des namiddags ontſtak een allervreeſlykſte ſtorm uit zee, die tot laat in den nagt duurde, en het water in de *Neva* tot zeven voet boven de gewoone peil deed ryzen. Alle de laage gedeeltens der ſtad werden geheel-en-al overſtroomd, zo dat de inwooners uit de benedenſte verdiepingen naar de bovenſte moeſten vlugten, en alles van onderen eene barre zee gelyk was. Het water drong zelf door, ſchoon in minderen maate, tot aan de hoofdſtraaten der ſtad. Deeze overſtrooming en het geweld der aandruisſchende golven hebben eene onberekenbaare ſchade toegebragt. Verſcheidene galliooten en andere ligt gelaadene vaartuigen zyn verbryzeld, en derzelver dryvende of geſlingerde wrakken op de *Neva* vertoonen het akeligſte ſchouwſpel. Gelukkiglyk is de ſtorm zelf des anderen daags (5. November,) merkelyk bedaard; maar den geheelen dag had men eene buitengewoon geweldige ſtortvlaag van ſneeuw en regen. Den 6. November eindelyk ſcheen het weder uitgewoed te hebben, en het water begon toen, met eene zagte vorst, af te loopen en te zakken. Allertreurigst zullen de berigten zyn, wanneer men ze allen zal hebben kunnen inzamelen, van het geene door dit verſchrikkelyk onheil geleden is.

Ter gedagtenis van het Kroonings-Feest des Keizers te *Moscow* is eene toepaſſelyke gouden Medaille geſlagen, op de onderſcheidene waardens van 10., 20., en 40. ducaaten. Onder anderen heeft elk der by ons Hof reſideerende buitenlandſche Ministers zulk eene Medaille ten geſchenke ontfangen. Wegens de feſtiviteiten, die 'er te *Moscow* hebben plaats gehad, verneemt men nog eene opmerkelyke byzonderheid, dat namenlyk door den Graave *Scheretmetjew*, den ryksten particulier in *Ruſsland*, wiens jaarlyks inkomen op een millioen roebels begroot wordt, op deszelfs Landgoed even buiten de ſtad een Feſtyn gegeeven is, welks pragt en luister alle denkbeelden te boven gaat, waarby het getal der tafelgasten uit niet minder dan 10,000. perſoonen beſtond, en 't welk men reekent dat hem ten minſten eene ſomme van 200,000. gouden roebels gekost zal hebben.

ZWEEDEN.

Zedert de terugkomst Hunner Majeſteiten te *Stockholm* bevveren zig alle Standen, om aan Hoogstdezelven, en wel byzonderlyk aan derzelver Ouders en gasten, den Erfprins en Erfprinſes van *Baden*, het verblyf in de Hoofdſtad te veraangenaamen. Boven allen is uitſteckend en luisterryk geweest het Feſtyn, door den *Roomſch*-Keizerlyken Gezant, Graaf *Lodron-Laterano*, op den 8. November gegeeven; maar het merkwaardigſte, een Ball en Soupé voor 750. perſoonen, den volgenden avond, niet door getytelde perſonagiën, maar door de gezamenlyke *Burgery* aangereet, en met de tegenwoordigheid van het geheele Hof en Diplomatiſch Corps verëerd. Den 11. November werd door de Koninglyke Muzicaale Academie, voor dit zelfde aanzienlyk gezelſchap, *Haydens* beroemd meesterſtuk, *de Schepping*, allerpragtigſt en kunstryk uitgevoerd; beſtaande het orchester uit meer dan honderd Muzikanten, terwyl de zaal in den ſchoonſten ſmaak verciert en verlicht was. Te midden van alle deeze vermaakelykheden vergeet men de lydende menschheid niet; zelfs wordt ten haaren behoeve een deel van dat vermaak dienstbaar gemaakt, daar de Hof-Capël tegen eerstkomenden Zondag een groot Concert heeft aangekondigd, waarvan het montant der toegang-billietten, op taamelyk hooge pryzen geſteld, en tot eere onzer Natie ſpoedig vertierd, geheel beſteed zal worden tot ondersteuning der ongelukkigen, die de flagtoffers van den jongſten zwaaren brand geweest zyn, en voor wien reeds door byzondere weldaadigheid eene ſomme van 3000. Rykssdaalers is byeenverzameld.

DUITSCHLAND.

De twee Prinſesſen, waarvan de Gemalin des Keurvorſten van *Beyeren* den 13. November bevallen is, zyn den 17. plegtiglyk gedoopt; hebbende de eerſte de naamen gekreegen van *Eliſabeth Louiſa*, en de andere van *Auguſta-Amelia*. Door de onlangs gemelde goede maatregelen van den Keurvorst, zyn deszelfs Staaten byna geheel gezuiverd van de gevaarlyke Roverbenden, de gewoone doodelyke naweeën van eenen geëindigden Oorlog; maar, by een natuurlyk gevolg, is deeze zuivering en verdryving in de eerſte oogenblikken ſlegts eene overſtorting deezer plaag geweest in nabuurige Landen. Een gedeelte der Keizeryke ſtaaten, byzonderlyk *Neder Oostenryk*, is welhaast door een zwerm dier verjaagde Roovers overdekt geworden, en men heeft buitengewoone militaire maatregelen in het werk moeten ſtellen, door het verſterken der guarniſoenen, en het uitzenden van ſterke patrouilles; terwyl een geheel battaillon van het regiment van *Auërsberg* tot beveiliging der Keizerlyk Lustſloten *Schönbrunn*, *Laxemburg* en *Hetzendorf*, dienst doet. In den nagt van 12. en 13. November zyn reeds 15. man deezer benden by den kop gegreepen, en gevangelyk te *Weenen* binnen gebragt.

De beſte verſtandhouding heerscht beſtendiglyk tusſchen het Keizerlyk Miniſtery, en den Ambasſadeur der *Franſche* Republiek, den Burger *Champagny*. Zeer dikwyls ſluit deeze de depêches aan zyn Gouvernement in de paketten in, welke door onze Staats Kancelary aan den Graave van *Cobentzel* te *Parys* gezonden worden. Het geen zyn perſoon ten Hove en by het Volk nog aangenaamer maakt, is, dat hy vlytig den openbaaren Godsdienst bywoont, en alzo eene der ſterkſte vooröordeelen tegen de *Franſchen* uit den weg ruimt. Daar het nu wel eens gebeurd is, dat hy geene geſchikte plaats in de opgevulde Kerken vinden kon, is, op Keizerlyk bevel, een afzonderlyk geſtoelte in de Hof-Kerk voor hem ingeruimd.

GROOT-BRITTANNIËN.

Van het Kaſteel van *Windſor*, waarop het Hof zedert onlangs zyn verblyf genomen heeft, kwam de Koning den 18. November des avonds in de Hoofdſtad, en hield des anderen daags in het Paleis van *St. James* een groot *lever*, waarop onze beroemde Commodore Sir *Sidney Smith*, voor de eerſte maal na zyne terugkomst uit *Egypten*, audientie had by den Koning,

(*Het vervolg op de kant van deeze bladz.*)

ment der Vergadering, door haare administrative Commissie verrigt was, werden 'er drie leden van den Staats-Raad aangediend en binnen gelaid. Het waren de Burgers *Thibaudeau*, *Marmont* en *Regnault*, (van *St. Jean d'Angely*,) door het Gouvernement gelast met eenen allergewigtigſten voordragt, het openleggen namentlyk van *den roeſtand der Republyk in het laatſt-verloopen negende Jaar*; en in zo verre eene verantwoording van het gedrag en de maatregelen der Uitvoerende Magt; welke verpligting onze Conſtitutie wysselyk van jaar tot jaar aan dat veel vermogend en byna onafhanklyk Staatslighaam heeft opgelegd. Het was dus uit naam van onze drie Conſuls, en wel byzonderlyk van den Eerſten derzelven, dat de Burger *Thibaudeau*, het ſpreekgestoelte beklommen hebbende, aan de Wetgevende Vergadering en door deeze aan de geheele Natie het navolgend belangryk verslag voorlas en mededeelde:

(*Het vervolg op de tweede bladz.*)

FRANSCHE REPUBLYK.

Het Wetgevend Lighaam hield den 23. November zyne tweede Zitting. Na dat, op voorſtel van den Prytanit, eenpaarig beſloten was, den volgenden dag in groot Comité het verſlag op te hooren van het geene, gedurende het adjourne-

Py van het Register hunner ſchepen meer te zenden. Spanſche Paspoorten zyn 'er nog geene aangekomen. Van de *Franſche* zyn 'er geenen meer overig, maar men verwagt 'er alle uur uit *Frankryk* en *Spanjen*." — Men heeft opgemerkt, dat dit de eerſte reize is, dat het woord *Batauſche* officieel gebeezigd wordt, daar ons Gouvernement tot dus verre, van die Republyk ſprekende, zig doorgaans van de benaaming van *Holland* bediende; weshalven men hierin een nieuw blyk vindt, dat onze Regering by de geſlootene Vreede-Præliminairen met *Frankryk*, ook de *Batauſche* Republyk als zodanig erkend hebbe.

Myloord Hawkesbury, Staats-Secretaris der buitenlandſche Zaken, heeft van den Keizer van *Ruſsland* eene kostbaare gouden Snuifdoos ten geſchenke bekomen; dezelve is met brillanten omzet, en met 's Keizers portrait verciert: men begroot de waarde op 6000. guineas.

De Burger *Apoſtool*, door het *Bataafsch* Gouvernement herwaards afgevaardigd, is in zyne zending wél geſlaagd. De uit den *Haag* aangebragte Paspoorten zyn aan het bureau van Lord *Hawkesbury* te bekomen; en in het algemeen is den 17. November, op de gewoone aankondigings-plaats van Zeevaartende en Commercie-zaaken, *Lloyds* Koffyhuis, het navolgend officieel bericht aangeplakt: — „De *Batauſſche* Paspoorten zyn „gereed aan het bureau van Lord *Hawkesbury*, (Secretaris van „Staat,) alwaar zy zullen afgegeven worden, op de enkele „aanvraag der verzoekers. De perſoonen, die reeds *Franſche* „Paspoorten hebben verkregen, behoeven geene tweede Co-

SCHETS *van den* TOESTAND *der* REPUBLYK.

„Het is met eene ſtreelende weltevredenheid, dat het Gouvernement by deeze der Natie *de Schets* aanbiedt *van* FRANKRYKS *toeſtand gedurende het afgeloopen jaar*. Van binnen en naar buiten heeft alles eene nieuwe gedaante verkreegen, en, naar welke zyde zig onze oogen rigten, doet zig een uitgeſtrekt verſchiet van hoop en geluk voor ons open."

„In het *Weſten* en in het *Zuiden* maakten de overblyffels van rooverbenden de wegen onveilig, en verwoeſteden de landen, onzigtbaar voor de gewapende magt, die hen vervolgde, of voor dezelve beveiligd door den ſchrik zelven, dien zy aan hunne ſlagtöffers inboezemden: te midden der rechtbanken nogt, indien zy zig ſomwylen voor dezelven gebragt zagen, jaagde hunne ſtoutheid beſchuldigers en getuigen, gezwoornen en rechters, eenen killen ſchrik aan. Uit de handen der gerechtigheid ſnelden deeze monſters ongeſtraft nieuwe ſchanddaaden te gemoete."

„Tegen deezen verwoeſtenden geeſſel aller maatſchappyen waren andere wapenen nodig dan de langzaame en trapsgewyze voortgang, met welke de gewoone rechtspleeging de byzondere misdaadigers vervolgt, die in de ſtilte en den duister eene wykplaats zoeken."

„*Buitengewoone Rechtbanken* zyn 'er daarom opgerigt, wier ſnelle en zeekere werking hen wist te bereiken en te treffen. Groote misdaadigers zyn gegreepen; de getuigen hebben opgehaalden door vreeze ſtom te zyn: de rechters hebben aan hun geweeten gehoorzaamd, en de maatſchappy is gewrooken. Die, welke der gerechtigheid ontſnapt zyn, vlugten van het eene ſluiphol naar het andere; en dagelyks ſpuwt de Republyk uit haaren boezem dit laatſte ſchuim der golven, die haar zo lang beroerd hebben."

„Inmiddels heeft de onſchuld niets te vreezen gehad; de veiligheid der Burgers is niet ontrust geworden door de maatregelen, beſtemd om derzelver onderdrukkers te ſtraffen; en de treurige voorteekenen, welken men tot een ſchrikbeeld voor de Vryheid heeft willen maaken, hebben zig niet dan tegen de misdaad bewaarheid."

„Van de maand Floreal van het 9. tot den 1. Vendemiaire van het 10. jaar (van April tot 23 September 1801.) zyn zeven honderd uitſpraaken door deeze buitengewone Rechtbanken gedaan: ſlegts negentien zyn, uit hoofde van onbevoegdheid, door het Gerechtshof van Caſſatie verworpen. Men kan dezelven dus geenzins verwyten, dat zy, of hunne magt zyn te buiten gegaan, ofte eenige inbreuk op de gewoone rechtspleeging gemaakt hebben."

„Van de eerſte dagen van deszelfs inſtelling af aan, verklaarde het Gouvernement de *vryheid van geweeten*. Deeze plegtige verklaaring bragt de kalmte terug in de gemoederen, welke eene onvoorzigtige ſtrengheid vreesachtig gemaakt had. Nederland heeft het Gouvernement de *eindiging der Kerkelyke geſchillen* afgekondigd; en in de daad zyn met het Oppers Hoofd der *Catholyke* Kerke maatregelen genomen, om alle die geenen, welke eene en dezelfde leere belyden, in dezelfde denkwyze te vereenigen. Terzelfder tyd heeft een overheids-perſoon (*), belast met al wat tot de onderſcheidene eerdiensten betrekking heeft, de rechten van allen onder zyn toezicht genoomen. In mondgeſprekken, met *Lutherſche* en *Calvinistiſche* Kerkleeraaren gehouden, heeft hy de nodige inlichtingen verzameld, om de voorſchriften gereed te maaken, welke aan allen de vryheid zullen verzeekeren, op welke zy recht hebben, en den openbaaren eerdienst, welken het belang der maatſchappelyke orde veroorlooft hun te verleenen."

„Gelykmaatige inrigtingen zullen voor het *onderhoud aller Eerdienſten* zorg draagen; niets zal aan de willekeurige beſchikking van derzelver Leeraaren gelaaten worden, en de algemeene ſchatkist zal zig door deeze maatregelen niet bezwaard voelen."

„Indien eenige burgers door ongegronde gerugten ontrust mogten zyn, dat zy zig gerust ſtellen! Het Gouvernement heeft alles gedaan, om de gemoederen te vereenigen; maar het heeft niets gedaan, hetwelk de grondbeginſelen en de onafhanglykheid der gevoelens in het geringſte zou kunnen kwetſen."

„De *Vreede* op het *vaste land* maakte een eind aan alle ongerustheid en vrees, welke, van een bepaald voorwerp ontbloot, nog in de gemoederen overgebleven was. Reeds werkelyk gelukkig door al het geluk, het welk zy nog verwagtende waren, legden zig de Burgers in den ſchoot der *Conſtitutie* gerust ter neder, en verbonden aan dezelve hun noodlot."

„Wyze en getrouwe beſtuurders zyn deeze gemoeds-geſteldheid te hulp gekomen; byna alomme heeft de werking des gezags, door hun geleid, niet dan dienſtyver, liefde en dankbaarheid ontmoet."

„Van daar by het Gouvernement die *gerustheid*, welke deszelfs magt heeft uitgemaakt. De goedkeuring des Volks is voor het zelve even weinig twyffelagtig geweest, als de opregtheid zyner eigene bedoelingen, en het heeft de uitdrukking van het algemeen gevoelen diens Volks durven inroepen, zonder voor het antwoord te vreezen. Aldus heeft een Vorst, ontſprooten uit het bloed, dat weleer *Frankryk* regeerde (†), onze Departementen doorgereisd, in de Hoofdſtad zig opgehouden, van het Gouvernement alle de eerbewyzingen ontfangen, die aan zyne Kroon verſchuldigd waren, en van de Burgers alle de achting, die het eene Volk aan het andere, in den perſoon, geroepen om het te beſtuuren, moet bewyzen; en niet de minſte agterdogtzaamheid heeft de kalmte der regeering geſchokt, niet het geringſte kwaad-ſpellend gerugt heeft de gerustheid der gemoederen geſtoord; alomme heeft men de houding van een vry, en de gevoelens van een gastvry volk beſpeurd: de vreemdelingen, de vyanden des Vaderlands hebben erkend, dat de Republyk in het hart der *Franſchen* was, en dat zy in hetzelve reeds de rypheid verkreegen had, welke het verloop der eeuwen anders alleen in ſtaat is te verleenen."

„De *terugkomst onzer Krygslieden* op den Vaderlandſchen grond is eene onafgebrookene reeks van feest-ſpelen en zegepraalen geweest. Deeze overwinnaars, zo gevreesd in den ſtryd, zyn onder ons weder broeders en vrienden geworden; gelukkig door het algemeen geluk, zonder trotsheid de dankbaarheid genietende, welke zy verdienden, daar zy zig, door de *ſtrengſte krygstugt*, de overwinningen, welke zy behaald hadden, waardig maakten."

„In *Egypten* hebben de krygslieden der Armée van het *Oosten* moeten wyken; maar zy zyn meer geweeken voor het geweld der omſtandigheden, dan voor de magt van *Turkyen* en van *Engeland*; en voorzeeker zouden zy overwonnen hebben, byaldien zy vereenigd hadden mogen ſtryden. Eindelyk keeren zy in hun Vaderland terug; zy keeren in hetzelve terug met den roem, aan eene driejaarige dapperheid en arbeid verſchuldigd; zy laaten in *Egypten* eene onſterfelyke nagedagtenis agter, welke in hetzelve misſchien eenmaal de kunſten en maatſchappelyke inſtellingen zal doen herryzen. De geſchiedenis ten minſten zal niet verzwygen al het geen de *Franſchen* gedaan hebben, om in die landſtreek de beſchaaving en de kundigheden van *Europa* overtebrengen: zy zal vermelden, door welke inſpanning van kragten zy die veröverd, door welke wysheid, door welke krygstugt, zy dezelve zo lange behouden hebben; en welligt zal zy de ontruiming van *Egypten* als eenen nieuwen ramp der geheele menschheid beſchreyen."

„Agt-en-twintig duizend *Franſchen* landden in *Egypten*, om het te veroveren: anderen zyn ſedert, op onderſcheidene tydpunten, derwaarts gezonden; doch nog anderen, in byna gelyken getale, waren van daar teruggekeerd. Drie-en-twintig duizend hunner keeren, na de ontruiming, in *Frankryk* terug, niet mede gereekend de vreemdelingen, die hen gevolgd zyn. Dus zullen vier veldtogten, meenigvuldige gevegten en ziektens nog geen vyfde gedeelte der Armée van het *Oosten* weg geſleept hebben."

„Na den Vreede op het vaste land, heeft het Gouvernement alle de *verminderingen in den ſtaat onzer Krygsmagt* bewerkſtelligd, welke door de omſtandigheden gedoogd werden."

„Afſcheidsbrieven worden verleend; zy worden zulks zonder voorkeur, zonder gunſt, en volgens eene onherroepelyk vastgeſtelde orde. Zy, die het eerſt de wapenen opgevat hebben, in voldoening aan de wetten der requiſitie, verkrygen ook het eerſt deeze afſcheidsbrieven."

„Ten einde de ledige ruimte te vervullen, welke deeze afſcheidsbrieven in de Armée zullen laaten, zal het nodig zyn, *de opgeſchreevenen van het negende en van het tiende jaar op te roepen:* en nog in deeze drie maandelykſche Zitting zal een ontwerp van Wet aan het Wetgeevend Ligham voorgedraagen worden, om deeze jonge lieden ter beſchikking van het Gouvernement te ſtellen; maar het Gouvernement zal van dezelven alleen dat getal oproepen, hetwelk volſtrekt noodzakelyk zal bevonden worden, om de Armée, volgens de ſtaat van Vreede, voltallig te houden."

„Wy zullen den Vreede genieten; dan, de Oorlog zal eenen last agterlaaten, welks drukking zig nog langen tyd aan onze *geldmiddelen* zal doen gevoelen: uitgaven voldoen, welke, noch voorzien, noch berekend hebben kunnen worden, de verdiensten onzer verdedigers beloonen, den arbeid in onze ſtyghuizen en havens herleevendigen, eene nieuwe zeemagt aan *Frankryk* ſchenken, alles doen herryzen, 't welk de Oorlog verwoest, 't welk de tyd vernield heeft; in een woord, alle onze inrigtingen tot dien trap verheven, welke de grootheid en de veiligheid der Republyk vereiſchen; dit alles kan niet dan door eene *vermeerdering van Staats-Inkomſten* te weeg gebragt worden. Met den Vreede zullen die inkomſten van zelven aangroeijen; het Gouvernement zal dezelve met de ſtrengſte ſpaarzaamheid bezuinigen; maar, indien de natuurlyke aanwas, indien de naauwſte bezuiniging der inkomſten niet genoegzaam zyn, zal de Natie de behoeftens beoordeelen, en het Gouvernement de middelen voorſlaan, welke de omſtandigheden noodzakelyk zullen maaken."

„In den ganſchen loop van het negende jaar beſtond ter naauwernood eene geringe gemeenſchap tuſſchen het Moederland en deszelfs *Colonien*."

„*Guadeloupe* heeft een overblyffel van landbouw en van bloey behouden; maar de oppermagt der Republyk heeft aldaar meer dan éénen hoon moeten verduuren. In het agtſte jaar voerde een enkel Agent op het eiland het bevel; hy wordt door eene factie gedeporteerd. Drie nieuwe Agenten zyn deszelfs opvolgers; twee hunner deporteeren den derden, en vervullen deszelfs plaats door een man van hunne eigene keuze. Een ander ſterft, en de twee overgebleevenen bemagtigen alleen het gezag, het welk door drie moest uitgeoefend worden. Onder dit verminkt en onwettig Agentſchap heerſchen beurteling; regeeringlooshéid en dwinglandy; coloniſten en bondgenooten beſchuldigen het, en ſchryven dwalingen en misdaaden aan hetzelve toe. Het Gouvernement heeft eene pooging gedaan, om een nieuw beſtuur te vormen: een Kapitein-Generaal, een Prefect, een Commisſaris van rechtsoefſening, aan elkander ondergeſchikt, maar zig onderling opvolgende, wanneer de nood zulks vereiſchen mogt, bieden een eenig gezag aan, het welk eene ſoort van cenſuur heeft, maar geen mededingerſchap, in ſtaat om deszelfs werking te belemmeren, en deszelfs magt te verlammen. Dit beſtuur is werkelyk aanweezig, en weldra zal men weeten of het de verwagting gerechtvaardigd heeft, welke men zig van hetzelve gevormd had."

„Terſtond by zyne aankomst heeft de Kapitein Generaal met de factiezugt te worſtelen gehad: hy heeft gemeend, dertien perſoonen, welke de aanſtookers der onluſten, en de bewerkers der deportatien waren, naar *Frankryk* te moeten overzenden."

„Het Gouvernement heeft geöordeeld, dat diergelyke lieden in *Frankryk* gevaarlyk konden worden, en heeft bevolen, dat zy terug gevoerd zouden worden naar die Colonie, welke zy zouden verkiezen, *Guadeloupe* alleen uitgezonderd."

„Te *St. Domingo* heeft eene onregelmatige handelwyzen den geest van ondergeſchiktheid geſtoord. By eenen twyffelagtigen ſchyn, heeft het Gouvernement liefſt verkoozen alleen de onkunde te zien, die de zaaken en naamen verwart, die het gezag overweldigt, zelfs daar, waar zy alleen waant te gehoorzaamen; dan, eene Vloot, en eene Armée, welke zig gereed maaken, om uit de *Europeeſche* havens te vertrekken, zullen weldra alle deeze wolken verdreeven hebben; en *St. Domingo* zal weder geheel onder de wetten der Republyk terug keeren."

„Te *St. Domingo*, te *Guadeloupe* zyn geene ſlaaven meer; alles is 'er vry, alles zal 'er vry blyven."

„De wysheid en de tyd zullen 'er de orde terug brengen, en den landbouw en arbeid herſtellen."

Te *Martinique* zal men naar andere grondbeginſelen te werk

(*Het vervolg op de derde bladzyde.*)

(*) *Te weeten, de Burger* Portalis, *Lid van den Staats-Raad.*

(†) *De tegenwoordige Koning van* Etrurië, *geboren Erf-Prins van* Parma.

** *I. VAN CLEEF*, Boekverkoper in *'s Hage* geeft uit en heeft verzonden LEVEN en DAADEN *van* BONAPARTE, *van deszelfs kindsheid tot aan den* VREEDE *van* LUNEVILLE; *gevolgd door deszelfs verrigtingen, verbeeldene gezichten en gepaste extragoorden, benevens een aantal byzonderheden tot derzelfs onderſcheidene* VELDTOGTEN *betrekkelyk*; uit het Fransch vertaald, in gr. 8vo. à *f* 2-4. — Dit intereſſant Werk vervat onder anderen het volgende. — Geboorte van BONAPARTE. — Byzonderheden zyner JEUGD. — Zyne verheffing tot de Rang van BRIGADE-GENERAAL. — Overtogt van de Po. — Slag van LODI. — Opſtand van PAVIA en van MILAAN. — Blocquade van MANTUA. — Wapenſtilſtand met onderſcheidene *Hogendheden* van ITALIEN gelooten. — Aankomst van WURMSER met eene verſterking van 25,000. Man. — Slag van ROVEREDO, ARCOLE &c. — PROVERA met zyne geheele *Colonne* gevangen genoomen. — Overgave van MANTUA. — Vredes-Praeliminairen te LEOBEN geteekend. — Differente *Anecdoten* omtrent BONAPARTE, tydens zyne eerſte Veldtogten in ITALIEN. — *Congres* van RASTAD. — *Egyptiſche Expeditie*. — Vertrek der *Franſchen* van TOULON. — Inneming van MALTHA. — Aankomst en bemagtiging van ALEXANDRIEN. — Vertrek naar CAIRO en overgaave dier Stad. — Slag van SEDMAN. — Gevegten door den *Generaal* DESAIX geleverd. — Slag by EL-ARISCH en inneming dier *Stad*. — Beleg van JAFFA. — Beleg van ACRE. — Veldſlag van den berg TABOR, ABOUKIR &c. — *Anecdoten* betrekkelyk BONAPARTE en de verovering van EGYPTEN. — Zyne terugkomst in FRANKRYK. — Dag van den 18. en 19. BRUMAIRE. — Zyne verheffing tot Eerſten CONSUL. — Tweede *Veldtogt* in ITALIEN. — Overtogt van den St BERNARDSBERG, den SIMPLON, den St. GOTHARD en de Po. — Veldſlag van MONTEBELLO en MARINGO. — Vertrek van BONAPARTE naar *Parys* en deszelfs aankomst.

** De Boekverkoper *J. ALLART*, te Amſterdam, adverteert dat hy binnen kort zal uitgeeven het XX. Deel van de *Natuurlyke Historie* van BUFFON, of het XIIIe. Deel, *Zonder* de *Anatomie*; behelzende dit Deel, de NATUURLYKE HISTORIE, met zeer naauwkeurige en fraai Gegraveerde Afbeeldingen der VOGELEN. De Uitgeever verzoekt dat zodanige Liefhebberen der Natuurlyke Historie, welke, geene Bezitters zynde van de Historie der Dieren echter, de VOGELEN apart zouden verkiezen, zulks aan hem of hunne gewoone Boekverkopers voor den 10 December aanſtaande, gelieven optegeven, zullende dan deze onder den aparten titel van *Natuurlyke Historie* der VOGELEN worden afgeleverd. Ook zullen dezelve te bekomen zyn met GEKLEURDE PLATEN naar de *beste originelen* gekleurd, waarvan de modellen in zyne Boekwinkel te zien zyn.

** Hoe oppervlakkig en onverſchillig men het uitneemen van KIEZEN of TANDEN beſchouwe, aan zo veel gevaaren is het onderhevig. (Niet zo het niet goed gedaan wordt.) — De Kies- en Tandmeester SAMUEL LEIMANS te Amſterdam kan zig flatteeren, dat men nooit eenig kwaad gevolg zal gehoord hebben van de zo veel duizende Kiezen die, hy uitgenoomen heeft en nog dagelyks uitneemt; hy is daarin zo sterk, dat hy met de eerſte opflag direct ziet of 'er gevaar by is dan niet, ofde Wortels natuurlyk gegroeid of degenereerd zyn, wat connectie die pynlyke Kiezen of Tanden met het oog of andere omliggende deelen hebben, daar by komt zyne veeljarige habitude, zo dat hy zeggen kan het toteene perfectie gebragt te hebben, dat hem niemand gelyk is; niet minder habil zet hy valſche Tanden in, van de natuurlyke niet te onderſcheiden, en raadgeeft de Tandjes aan Kinderen, zonder dat men gehoeve op zyn Naamen Woonplaats te letten, op de Anthonyſ Jooſten Broekſtraat, over de Haarlemmer Apotheek, te Amſterdam.

gaan. *Martinique* heeft de slaverny behouden, en de slaverny zal 'er behouden blyven. Het heeft reeds te veel aan de menschheid gekost, om nogmaals, in dat gedeelte onzer Colonien, eene nieuwe omwenteling te beproeven."

Guyane heeft gebloeyd onder eenen werkzaamen en standvastigen bestuurder; het zal nog weeliger bloeyen onder den invloed des vreedes, en *vergroot door een nieuw grondgebied*, het welk de bebouwing uitlokt, en rykdommen belooft."

„*Isle de France* en *la Reunion* zyn aan het moederland getrouw gebleeven, te midden der factien, en onder een zwak, onzeeker bestuur, zoals de toevalligheid hetzelve gevormd had, en het welk van het Gouvernement noch aandrift, noch bystand bekomen had. Deeze zo belangryke volkplantingen zyn gerust gesteld; zy vreezen niet meer, dat het moederland, door aan de zwarten de vryheid te schenken, de blanken op hunne beurt tot slaven make."

„De orde, reeds in het voorleden jaar in de *ontfangst der Inkomsten* en in de *verdeeling der uitgaven* ingevoerd, had slegts weinige te maken verbeeteringen in dat vak overgelaaten. Een werkzaam toezigt heeft licht verspreid over de voorige verspillingen en de nog plaats hebbende misbruiken: de schuldeigen zyn aan de verachting des volks, en aan de vervolging der rechtbanken overgegeeven."

„De werking der *Regies* is meer saamgetrokken; en van daar zyn eene meerdere veerkragten overeenstemming in het bestuur, eene meerdere eenheid in de berigtgeevingen en uitkomsten ontsprooten."

„Nieuwe maatregelen zyn genomen, ten einde de overstorting in de algemeene schatkist nog meer te bespoedigen, de regelmatigheid in de afdoening der uitgaven nog sterker te verzekeren, en de opneeming der reekeningen nog eenvouliger en werkzaamer te maaken."

„De kunst der vervalsching had voortgangen gemaakt, allerzorgelykst voor de Maatschappy. Met valsche bewysstukken, vorderde men de voldoening van leverancien, die nimmer bestaan hebben; men vorderde zulk eene voldoening met bewysstukken, die men te *Parys* gekogt had; en met deeze gewaande rechten bedroog men de liquidateurs, en verslond men den nationaalen schat. Ten einde voortaan deeze misbruiken en deeze euveldaaden te voorkomen, heeft het Gouvernement gewild, dat de liquidatien, in de bureaux der Ministers gedaan, aan een nieuw onderzoek onderworpen wierden, en de Republyk niet als schuldenaresse tot betaling verpligten zouden, dan na dat zy in eenen Raad van Administratie zouden goedgekeurd zyn."

„De Minister van Financien is terug gegeeven aan de werkzaamheden, welken de invordering onzer inkomsten en het stelsel onzer belastingen vorderen."

„Een ander Minister waakt onmiddelyk over de bewaaring van den nationaalen schat, en deszelfs persoonlyke verantwoordelykheid is de waarborg van de onschendbaarheid van dien schat."

„De Caisse d'amortisement heeft eene meer volledige inrigting bekomen. Een enkel man regelt derzelver algemeene bewegingen: maar vier bestuurers hebben het oog omtrent de byzonderheden, als raadslieden, en, zo zulks nodig ware, als opzigters over den Agent, dien zy behulpzaam moeten zyn."

„Het dierbaarst eigendom der Republiek, de nationaale bosschen, zyn aan een bestuur toevertrouwd, het geen, alleen met dit voorwerp zig uitsluitend bezig houdende, op hetzelve een meer geoefend oog, stelliger kundigheden, en een strenger toezigt beezigen kan."

„Het openbaar onderwys is, te *Parys* en in een klein aantal Departementen, ettelyke schreden gevorderd; in byna alle de overigen is het of kwynend, of nul. Indien wy het thans gevolgd wordend pad niet verlaaten, zullen 'er wel dra geene kundigheden zyn dan op eenige weinige punten, en elders alomme onkunde en barbaarsheid."

„Een meer saamgetrokken stelsel van openbaar onderwys houdt de gedachten des Gouvernements beezig. Grondschoolen, bestemd voor eene of meerdere Gemeenten, indien plaatselyke omstandigheden deeze vereeniging gedoogen, zullen alomme aan de kinderen der Burgers die eerste kundigheden aanbieden, zonder welken de mensch zelve niets anders is dan een blind en afhanglyk werktuig van al wat hem omringt."

„In dezelven zullen de onderwyzers eene vaste en door de Gemeentens bekostigde bezoldiging genieten, als ook eene andere, welke voor aanwas of vermindering vatbaar zyn, en uit de toelage bestaan zal, omtrent welke zy zullen overeenkomen met de ouders, welke in staat mogten zyn tot dezelve by te draagen."

„Eenige nuttige werkzaamheden zullen aan deeze Onderwyzers kunnen opgedragen worden, byaldien deeze met hunne eerste en noodzaakelyke amptsverrigtingen overeen te brengen zyn."

„In de tweede schoolen zullen de grondbeginsels der oude taalen, der Aardrykskunde, der Geschiedenis en der Rekenkunde onderweezen worden."

„Deeze schoolen zullen of uit byzondere, door het Gouvernement goedgekeurde onderneemingen bestaan, of door vereenliging der Gemeentens gevormd worden."

„Zy zullen aangemoedigd worden door het verleenen van openbaare gebouwen, door kostelooze plaatsen in hoogere schoolen toetestaan aan de leerlingen, die het meest uitgemunt zullen hebben; en eindelyk door gratificatien, toetewyzen aan een bepaald getal van onderwyzers, die de meeste leerlingen aan de hoogere schoolen verschaft zullen hebben."

„Dertig schoolen, onder den naam van *Lycea*, zullen, op kosten der Republyk, gevormd en onderhouden worden in de voornaamste steden, die, door haare ligging en de zeden haarer Inwooners, het gunstigst voor de beoefening der letterkunde en der wetenschappen zyn zullen."

„Daar zal onderwys gegeeven worden in de geleerde taalen, de aardryskunde, de geschiedenis, de redeneerkunde, de natuurkunde, de land- en andere deelen der meetkunde; en in sommigen de beoefening der hedendaagsche taalen, welker gebruik door derzelver ligging bepaald zal worden."

„Zes duizend voedsterlingen van het Vaderland zullen in deeze dertig gestigten verdeeld, en in dezelven op kosten der Republyk onderhouden en onderweezen worden."

„Drie duizend derzelven zullen kinderen van krygslieden of van zulken zyn, welke den Staat wel gediend zullen hebben."

„Drie duizend anderen zullen in de schoolen van den tweeden rang gekozen worden, volgens een bepaald onderzoek en mededingiag, en in een getal evenredig aan de bevolking der Departementen, door welken zy opgeleeverd zullen worden."

„De voedsterlingen uit de met *Frankryk* vereenigde Departementen zullen in de binnenlandsche Lycea geplaatst, aldaar tot onze zeden en gebruiken opgeleid worden, onze leerstellingen inzuigen, en in hunne huisgezinnen de liefde tot onze instellingen en onze wetten terugbrengen."

„Andere leerlingen zullen in deeze schoolen ontfangen, en ten koste hunner ouders onderhouden en onderweezen worden."

„Teiken haare zullen zes millioenen afgezonderd worden tot het vormen en onderhouden dier instellingen; het onderhoud en onderwys der voedsterlingen van het Vaderland; de bezoldiging der onderwyzers, der bestuurers en der ambtenaaren met de beheering der geldzaaken belast."

„De byzondere schoolen zullen den laatsten trap van openbaar onderwys uitmaaken: 'er zyn 'er die reeds opgericht zyn, en hunne inrigting behouden zullen; anderen zullen opgerigt worden in de plaatsen, welke het geschiktst zullen voorkomen, en dienen tot het onderwys, tot het welk zy noodzaakelyk zullen zyn."

„Zodanig is, in het kort, het stelsel, hetwelk aan het Gouvernement toegeschreenen is. de meeste voordeelen, de meeste waarschynelykheid van een goeden uitslag in zig te vereenigen, en hetwelk door hetzelve, in de tegenwoordige drie maandelykse zitting, aan het Wetgevend Ligbaam, in een ontwerp van Wet vervat, zal voorgelagen worden. Het opzicht des Gouvernements is genoegzaam voor dertig instellingen; een grooter aantal zou deszelfs oog en zorg ontslappen: maar, boven alles, zou een grooter aantal, in het tegenwoordige tydstip, noch die uitmuntende onderwyzers vinden, welke de roem der schoolen uitmaaken, noch bestuurers, in staat om in dezelven eene strenge tugt te onderhouden, noch genoegzaam verlichte raadlieden, om derzelver administratie te regelen.

„Dertig Lycea, met wysheid over het grondgebied der Republyk verdeeld, zullen door hunne betrekkingen derzelver gegeheele uitgestrektheid omvatten, op alle derzelver deelen den glans hunner kunde en hunner gelaagde poogingen verspreiden, het oog zelfs des buitenlanders treffen, en voor denzelven dat geene worden, het geen wel eer voor ons sommige schoolen in *Engeland* en *Duitschland*, het geen eenige beroemde Universiteiten waren, die, van verre gezien, de bewondering en den eerbied van *Europa* verwekten."

„Het Burgerlyk Wetboek was reeds in het verloopen jaar aan de beraadslagingen des Wetgeevenden Ligbaams aangekondigd, dan, de arbeid groeide aan onder de hand der opstellers: de rechtbanken werden opgeroepen om 'er de laatste hand aan te leggen; en, verrykt met derzelver aanmerkingen, ondergaat het thans in den Staatsraad eene strenge overweeging."

„Alle de deelen, uit welken het bestaat, zullen agtereenvolgends aan de beslagtiging der Wetgeevers voorgedragen worden: aldus zal dit gewigtig werk alle proeven ondergaan hebben, en zal de uitkomst zyn van aller vereenigde kundigheden."

„De Werkplaatsen vermenigvuldigen zig in de gevangenissen en tugthuizen, en de arbeid verbant uit dezelven de leedigheid, welke de reeds bedorvenen nog verder bederft. In een groot aantal Departementen bestaat geene bedelary meer."

„De Hospitaalen verheffen zig allengskens uit dien staat van gebrek, welke de schande der Natie, en de smert des Gouvernements was: reeds verrykt de mildaadigheid van byzondere personen dezelven met haare liefdegiften, en getuigt van de terugkeering dier broederlievende gevoelens, welken onvoorzigtige wetten en langduurige rampen voor altoos scheenen verbannen te hebben."

„Langs alle de groote lynen van gemeenschap, zyn de wegen herstelt, of zullen zulks weldra zyn. De inkomsten der belasting, tot onderhoud derzelven geslagen, ondervinden alomme eene trapsgewyze aanwas. Het belangrykste van alle de canaalen is ten koste der algemeene schatkist gegraaven, en anderen zullen weldra door de nyverheid byzondere geschapen worden."

„De kunsten en weetenschappen hebben alle de hulp en aanmoediging genooten, welke de omstandigheden toeliefen haar te verleenen."

„Onderscheidene ontwerpen zyn tot verfraaijing van *Parys* gevormd, en reeds worden sommigen derzelven werkelyk ten uitvoer gelegd. Eene compagnieschap van byzondere personen, door den yver om nuttig te zyn, veel eer dan door de zugt om voordeel te bejaagen, byeengebragt is beezig in die hoofdstad bruggen te bouwen, welke eene noodzaakelyke of nuttige gemeenschap zullen openen. Eene andere compagnieschap zal haar eene gegraavene waterleiding en gezond water verschaffen, welken nog aan die stad ontbraken."

„De Departementen zullen niet veronachtzaamd worden. Van alle kanten onderzoekt men, welke arbeid noodzaakiyk zal zyn, om dezelven te vercieren of vrugtbaarer te maaken. Verzamelingen van schilderyen zyn bestemd, om in de voornaamste steden Musea op te rigten; derzelver beschouwing zal aan de jonge burgers den smaak der kunsten inboezemen, en zy zullen de weetgierigheid der reizigers tot zig trekken."

„Op het oogenblik, dat de algemeene Vreede aan kunsten en koophandel derzelver ganschc veerkragt zal wedergeeven, is het de dierbaarste pligt des Gouvernements, licht op derzelver weg te verspreiden, derzelver arbeid aan te moedigen, en alles uit den weg te ruimen, het welk dezelven zou kunnen stooren in de groottche vlugt, die zy neemen zullen. Het zal den heilzaamen invloed aller kundigheden over deeze dierbaare belangen inroepen, het zal alle de raadgevingen der ondervinding inneemen; ten einde dien raad in te neemen, zal het mannen by zig vestigen, die door stellige kundigheden, door eene gestrenge eerlykheid, en door onbaatzugtige bedoelingen, des bestuurs vertrouwen en de algemeene achting waardig zullen zyn."

„Gelukkig, indien de nationaale geest deszelfs drift en yver ondersteune; indien, door deszelfs zorgen, de bloey der Republyk ten eenigen tyde derzelver zegepraalen en roem eevenaare."

„Ten opzigt onzer buitenlandsche betrekkingen behoeft het Gouvernement niet te vreezen zyne grondbeginselen en stelregelen open te leggen. Getrouwheid voor onze bondgenooten, eer-

(*Het vervolg op de vierde bladzyde.*)

*** *T. J. STUERMAN*, in *de Hage*, geeft heden uit, een ALTOOSDUURENDEN ALMANACH, *voor alle voorkomende en toekomende Jaaren*, door JACOB DE GELDER, *Mathematikus in de Hage*. Dit stuk, geheel nieuw in zyn soort en nimmer op zulk een algemeenen en eenvoudigen voet gedagt, in eene fraaije smaak uitgevoerd, *bevat de Zonnegangen, de Nieuwe en Volle-Maanen, de Maandwyzige en vrandelsche Rooskoche Feest dagen, de Zonne-Merkteekens* en *Jaarsletters voor elk jaar, en wordt* ZONDER REGULATOR *dagts daaraan in het jaar geleid*. *Deeze uitvoerige verklaaring*, by dit stuk gevoegd, behelst de uitgestrekste nuttigheid, en het menigvuldig gebruik, dat van dien Almanach in het Burgerlyk leven en de Tydrekenkunde kan gemaakt worden. *Geene Exemplaaren worden voor echt erkend, dan die van agteren door des Authours of Uitgevers Hand onderteekend zyn.* (Zie wegens dit stuk de voorlopige Advertentie in de Finantiaalsche Courant van 13. December 1800. en uitvoeriger Advertentie in hetzelfde Dagblad van 22. January 1801.) Dezelve wordt mede uitgegeeven te Amsterdam by *Bronsberg*, *Jansen* en *Berg*, en *G. Warnars*; Alkmaar *Kosters*; Arnhem *P. Nyhoff*; Bergen op Zoom *Verkouteren*; 's Bosch *Pallier* en *Zoon*; Breda *Wyman* en *Bergen*; Delft *Graauwenhaas*; Dordrecht *Blussé* en *Zoon*; Deventer *Brouwer*; Gorinchem *van de Wal*; Gouda *Verbiesen*; Groningen *H. Zuidema*; in den Hage *J. van Cleef*, *Leeuwesteyn* en *Servaas van de Graef*; Haarlem *Loosjes* en *Bohn*; Harderwyk *van de Kastele*; Hoorn *Breebaart*; Leeuwarden *Cohaus*; Leyden *Herding* en *van Tysselen*; Middelburg *Kiel* en de Wed. *Abrahams*; Nymegen *Vlieweg*, Rotterdam *J. van Santen* en *C. van den Dries*; Schiedam *Seeben* en *Postmans*; Utrecht *C. T. van Paddenburg*; Vlissingen *Corbelyn*; Zutphen *van Geest* en *Thieme*. De prys is 32 duiv.

*** By *J. J. STUERMAN* wordt uitgegeeven, en is by de meeste Boekverkoopers in onze Republyk, Uitgevers der *Binnenl. Courant*, als mede by *G. Warnars* en *van der Burgh* te Amsterdam; *Blussé* te Dordrecht; *Vlieweg* te Nymegen, *H. van Bergen* te Utrecht en *S. van de Graaf* in de Hage, à 5 en één halve stuiver te bekomen: DE GEHEIME BRIL VAN MERCURIUS, of *nieuwe en gemakkelyke manier om geheime brieven te schryven, zonder dat het mogelyk zy, dat dezelve door iemand anders, dan den persoon, voor wien zy gerigt zyn, kunnen gelezen worden*: Deeze manier om geheime brieven te schryven, gelykheid met behulp van een zogenaamd *cryptographisch*-vierkant, dat op eene kunstige wyze is uitgevonden en het welk, op het geheime schrift gelegd worde, als een *kunstige bril* dient, om dit geheime schrift te leezen; — men heeft in deeze *cryptographische methode* geene aangenomene caracters, noch eenige sleutel ter ontcyffering nodig; maar alles wordt natuurlyk, op de gewoone wyze, met de gewoone caracters geschreeven, en echter betoogt de Schryver, dat het onmogelyk is, geheime brieven, met behulp van dit *cryptographisch* vierkant, te zamen gesteld, te kunnen ontcyfferen: deeze methode is dus *eenvoudiger* dan alle de bekende en meer aan het *oogmerk der cryptographie voldoende*; de Schryver heeft in dit Stukje niet alleen aangetoond: hoe dit *cryptographisch* vierkant moet gebruikt worden; maar ook tevens de constructie van hetzelve opgegeeven, op eene wiskundige wyze betoogd, op hoe veele verschillende wyzen hetzelve kan worden geconstrueerd: de uitgeever vertrouwt diensvolgens dat hetzelve door alle *liefhebbers der cryptographie*, door *diplomatische* personen, *generaals* en *bevelhebbers*, met één woord, door *elk een, die in de noodzaakelykheid is geheime briefwisseling te houden*, met genoegen zal ontfangen en met graagte gekozen worden.

bied voor derzelver onafhangelykheid, rondborstigheid en goede trouw jegens onze vyanden; zodanig is deszelfs ſtaatkunde geweest."

„De *Bataafſche* Republyk klaagde, dat haare Staastinrigting niet voor haar berekend was."

„Maar, geduurende onderſcheidene jaaren werd de *Bataafſche* Republyk volgens deeze inrigting beſtuurd. Een der eerste grondbeginſels des Gouvernements is, dat niets doodelyker voor het geluk der volken is dan de wankelbaatheid hunner inſtellingen; en telken reize het *Bataafſche* Directoire het Gouvernement omtrent eene te maakene verandering gepolst heeft, heeft dit laatſte het ſteeds tot het aangehaalde grondbeginſel terug geroepen."

„Eindelyk echter heeft het *Bataafſche* volk zelf eene verandering gewild, en eene nieuwe Conſtitutie aangenomen. Het Gouvernement heeft deeze Conſtitutie erkend en heeft dezelve moeten erkennen, om dat zy de wil van een onafhangelyk volk was."

„Vyf-en-twintig duizend *Franſchen* moesten, volgens het Tractaat van *den Haag*, tot op den algemeenen Vreede in de *Bataafſche* Republyk verblyven. De *Bataaven* hebben begeerd, dat deeze krygsmacht verminderd wierde; en, ten gevolge van eene jongst geſlotene overeenkomst, is zy tot op tien duizend man gebragt."

Helvetien heeft, geduurende het 9. jaar, het ſchouwſpel opgeleverd van een Volk, verſcheurd door partyſchappen, van welken elke den invloed, en ſomtyds de wapenen van *Frankryk* inriep.

„Onze krygsbenden hebben bevel ontfangen, om op ons grondgebied terug te keeren; ſlegts vier duizend man blyven nog in *Helvetien*, ingevolge den wensch van alle de plaatſelyke magten, welke derzelver tegenwoordigheid verlangd hebben."

„Dikwerf heeft *Helvetien* ontwerpen van ſtaatsinrigting aan den eerſten Conſul onderworpen: dikwerf heeft het deszelfs raad verzogt; altoos heeft hy het tot deszelfs onafhangelykheid terug geroepen: „Zyt ſlegts indagtig, zeide hy ſomtyds, den moed en „de deugden uwer voorvaderen; hebt eene inrigting, eenvoudig „als derzelver zeden. Zyt indagtig die verſchillende Gods„dienſten en Taalen, welke haare uitdrukkelyk bepaalde grens„ſcheidingen hebben; die valyen, en die bergen, die u „van een ſcheiden, zo veele herinneringen, welke aan die „natuurlyke affcheidingen verbonden zyn; en dat van dit alles „een indruk in uwe ſtaatsinrigtingoverblyve. Boven alles, behoudt, „tot voorbeeld der Volken van *Europa*, de vryheid en gelyk„heid by dat Volk, hetwelk hen het eerst vry en onafhanglyk „heeft leeren zyn."

„Dit was alleen eene raadgeeving, en zy werdt met koelheid aangehoord. *Helvetien* is, te midden der ſtaatsſtormen, zonder ſtuurman gebleven. De Minister der Republyk heeft zich alleen de middelaar tusſchen de verdeelde partyen getoond, en de Bevelhebber onzer troepen heeft aan de factien de ondersteuning zyner krygsmagt geweigerd."

„De *Cis-Alpyniſche*, de *Ligariſche* Republyk, hebben eindelyk hunne ſtaatsinrigting vastgeſteld. De eene en andere vreezen in de beweegingen der eerſte benoemingen het ontwaaken der voorige mededinging en haat. Zy ſchynen te verlangen, dat de Eerſte Conſul zig met deeze benoemingen belaste."

„Hy zal den wensch van twee Republyken, die *Frankryk* dierbaar zyn, tragten overeen te brengen met de heiliger pligten, welken hem zyn post oplegt."

„*Lucca* heeft in de doodsängſte van eene proviſioneele regeering de dwalingen geboet, welken het zelve te verontwaardiging des *Franſchen* volks hadden doen verleenen. Het is thans beezig zig eene blyvende ſtaatsgeſteltenis te verſchaffen."

„De Koning van *Toskanen*, gerust op zynen troon, is reeds door groote Mogendheden erkend, en zal het weldra door allen zyn."

„Vier duizend *Franſchen* bewaaken *Livorno* voor hem, en wagten, om die zeehaven te ontruimen, alleen tot dat hy eene nationaale armée op den been gebragt zal hebben."

„*Piemont* vormt onze 17. militaire diviſie, en vergeet, onder een zagter beſtuur, de rampen eener lange regeeringloosheid."

„De Heilige Vader, Souverein van *Romen*, bezit zyne Staaten ongeſchonden. De vestingen *Peſaro*, *Fano*, *Castel-St. Leone*, welke door de *Cis-Alpyniſche* troepen bezet waren, zyn hem terug gegeeven."

„Vyftien honderd *Franſchen* bevinden zig nog in de Citadel van *Ancona*, om derzelver gemeenſchap met de armée van het zuiden open te houden."

„Na den Vreede van *Luneville* kon *Frankryk* met deszelfs geheele magt het Koningryk *Napels* aantasten, deszelfs Koning ſtraffen, dat hy het eerst van allen de Tractaaten verbroken had, en hem den hoon doen berouwen, dien de *Franſchen* in de haven zelve van *Napels* ondergaan hadden: dan, het Gouvernement oordeelde zig gewrooken, zodra het meester was zulks te zyn; het gevoelde niets meer dan den wensch en de behoefte van vreede; by het ſchenken van denzelven vorderde het niet dan de havens van *Otranto*, nodig tot deszelfs oogmerken omtrent het *Oosten*, ſints *Maltha* door de *Engelſchen* bezet was."

„*Paul I* beminde *Frankryk*; hy wilde de bevreediging van *Europa*, hy wilde boven alles de vryheid der Zeeën. Zyne groote ziel werd getroffen door de vredelievende gevoelens, welken de Eerſte Conſul aan den dag gelegd had; zy werd het ſedert insgelyks door onze krygsdaaden en onze overwinningen: van daar de eerſte banden, welke dien Vorst met de Republyk vereenigden."

„Agt duizend *Ruſſen* waren, met de verbondene Mogendheden ſtrydende, gevangen gemaakt; maar het Ministery, het welk als toen *Engeland* beſtuurde, had geweigerd dezelven tegen *Franſche* Krygsgevangenen te doen uitwisſelen. Deeze weigering wekte de verontwaardiging van het Gouvernement; het beſloot deeze dappere krygslieden, welke door hunne Bondgenooten verlaaten werden, aan hun Vaderland terug te geeven; het gaf dezelven terug op eene wyze, de Republyk, hun zelven en hunnen Vorst waardig; van daar eene vernaauwde band, en een ſtap vader tot bevrediging."

„Eensklaps vereenigen zig *Rusland*, *Denemarken*, *Zweeden* en *Pruiſſen*; een verbond werd opgerigt ter beſcherming van de vryheid der Zeeën; *Hanover* werd door *Pruiſſiſche* troepen beset; groote, uitgeſtrekte ondernemingen werden ontworpen; dan *Paul I.* werdt door eene onverhoedſche dood weggerukt."

„*Beyeren* heeft zig gehaast om de banden weder saam te knoopen, die voormaals het met *Frankryk* vereenigden. Deeze voor ons gewigtige bondgenoot heeft groote verliezen op den linker *Rhyn*-oever geleeden; *Frankryk* belang en begeerte zyn, dat *Beyeren* op den regter oever eene billyke en volledige ſchadevergoeding erlange."

„Groote geſchillen zyn te *Regensburg* omtrent de uitvoering van het Tractaat van *Luneville* ontſtaan; dan, deeze geſchillen betroffen de Republyk niet onmiddelyk. De Vreede van *Luneville*, met het *Duitſche* Ryk geſlooten, en door de Rykspvergadering bekragtigd, heeft aan deezen kant *Frankryks* belangen onherroepelyk vastgeſteld. Indien de Republyk als nog eenig deel in de beraadſlagingen te *Regensburg* neemt, is zulks alleen als borg der voorwaarden in het zevende Artykel van het Tractaat van *Luneville* begreepen, en, ten einde een billyk evenwigt in *Duitſchland* te handhaaven."

De Vreede is met *Rusland* geſlooten; en niets zal voortaan de onderlinge betrekkingen ſtooren van twee groote volken, die, met zo veele drangredenen om elkander te beminnen, 'er geene hebben om elkander te vreezen, en welken de natuur aan de beide uithoeken van *Europa* geplaatst heeft, om de tegenwigten van het *Noordan* en van het *Zuiden* te zyn."

„De *Porte*, tot haare waare belangen en haare genegenheid voor *Frankryk* terug gekeerd, heeft haaren oudſten en getrouwſten bondgenoot weder gevonden."

„Met de vereenigde Staaten van *Noord-Amerika* zyn alle onenigheden veréffend."

De Vredes-Præliminairen met *Engeland* eindelyk zyn geratificeerd."

„Vreede met *Engeland* moest het gevolg zyn van eene langduurige onderhandeling, geruggeſteund door een ſtelſel van oorlogen, hetwelk, offchoon langzaam in deszelfs toebereidſelen, by den eindelyken uitſlag onfeilbaar was."

„Reeds had het groottte gedeelte van *Engelands* Bondgenoten het verlaaten. *Hanover*, de eenige bezitting van deszelfs Vorst op het vaste land, was nog altoos in de magt van *Pruiſſen*; de *Porte*, bedreigd door onze gewigtige bezittingen aan de *Adriatiſche* zee, had eene afzonderlyke onderhandeling aangevangen."

Portugal alleen was aan *Engeland* overgebleeven; ſints lang aan den invloed en aan den uitſluitenden handel der *Engelſchen* onderworpen, was *Portugal* in de daad niets meer dan een win-

(*Het vervolg op de kant van deeze bladzyde.*)

gewest van *Engeland*. Daar was het, dat *Spanjen* eene vergoeding voor de teruggave van het Eiland *Trinidad* moest vinden. Deszelfs leger rukt aan; eene diviſie der troepen van de Republyk legert zig op de grenzen van *Portugal*, om de Krygsverrigtingen der *Spaanſche* benden te ruggeſteunen. Maar, na eenige onbeduidende ſchermutſelingen, ratificeert het *Spaansch* Ministery afzonderlyk Tractaat van *Badajoz*. Van dat oogenblik af aan was voor *Spanjen* het verlies van het eiland *Trinidad* te voorzien; van dat oogenblik af aan, beſchouwde *Engeland* hetzelve als eene onherroepelyk verkregene bezitting, en verbande voortaan uit de onderhandelingen alles, het welk zelfs de mogelykheid van deszelfs teruggaave konde onderſtellen."

„Alvorens het afzonderlyk Tractaat van *Frankryk* met *Portugal* te ratificeeren, bragt het Gouvernement dit beſluit van *Engeland* ter kennisſe van het Cabinet van *Madrid*."

„Met eene gelyk onbuigbaarheid heeft *Engeland* de teruggave van *Ceylon* geweigerd; dan, de *Bataafſche* Republyk in de talryke bezittingen, die zy te ug ontfangt, het herſtellen haaren Koophandel en van haare magt vinden."

„*Frankryk* beſtrydt de belangen zyner Bondgenooten met even veel nadruk als zyne eigene doen gelden; het heeft zelfs groottere voordeelen, die het voor zig zelf had kunnen bedingen, dezelven opgeofferd; maar het is genoodzaakt geweest op te houden daar, waar alle onderhandeling onmogelyk wierd. Deszelfs uitgeputte bondgenooten houden aan hetzelve gene hulpmiddelen meer tot voortzetting van den Oorlog; en de voorwerpen, wier teruggave hun door *Engeland* geweigerd werd, zouden in geenen deele op tegen de gevaarlyke wiselkans van eene nieuwen Veldtogt, en alle de onheilen, met welken dezelve hun kon teisteren."

„Dus heeft in alle de oorden der Waereld de Republyk niet dan vrienden of bondgenooten, en alömme treeden haare koopmanſchappen in de plaats van de Britſche."

De Eerſte Conſul

(*geteekend*) BUONAPARTE.

De Secretaris van Staat

(*geteekend*) H. B. MARET.

*** By *J. ALLART*, Boekverkooper te Amſterdam, wordt uitgegeeven: 't zeer gelykend Pourtrait van wylen den Heer en Mr. L. P. v. D. SPIEGEL; naar 't origineel Pourtrait, 't welk naar 't leeven geteekend is, in 't koper gebragt, door *R. Vinkeles*. — De proefdrukken met en zonder letters à *f* 1 : 16. — Ordinair à *f* 1 : 5.

VOOR St. NICOLAAS PRESENTJES.

Brieven en Geſchiedenisſen voor de Nederlandſche Jeugd met vier fraaye Plaatjes à 16. ſt. wordt heden uitgegeeven te Rotterdam by *C. VAN DEN DRIES en ZOON*; Amſterdam *W. van Vliet*; Haarlem *Loosjes*; Leyden *Cyffveer*; Dordrecht *A. Bluſſé en Zoon*; 's Hage *Leeuweſtein*; Utrecht *G. T. van Paddenburg en Zoon*, en verder alom.

*** DE GEVALLEN van MYNE EEUWIGE STEEK, *boertig beſchreeven*, waar in de Schryver eerst by wyze van inleiding de reden opgeeft, die hem tot het zamenſtellen van dit *zonderlinge Boek* bewoogen hebben, onderzoekt waarom *de Hoed de Eeuwige Steek* genaamd wordt, en waar die van afkomſtig is, en beweert *van Adel* te zyn, verhaalt hoe hy tot een *Hoed* gevormd is; Caracter van de *Hoedenmaaker* en zyn Vrouw, verhaalt op een klugtige wyze hoe de Steek van de Stedelingen bewonderd wordt, *de Steek* raakt by zyn meester in ongenade, *komt in dienst* van een *Schoolmeester*, wordt zes dagen in een gevangenis, (Hoedenkas) opgeſloten, komt op de zevende dag daar uit, en geeft een *klugtige beſchryving der Kerkgangers*, fyne *Dominées Meid*, *Voorzanger*, enz.; de *Eeuwige Steek* komt in een *Dorps-Societeit*, en geeft 'er eene klugtige beſchryving van; *gaat de Waereld in*, doet *verſlag van een Reis*; ſchets van waare en ſchynvrienden, *ondergaat een operatie en purgatie*, daar hy wordt ſchoon gemaakt; maakt nieuwe *Plannen*, beproeft om als *gewapend Burger* uittetrekken, doch het mislukt; alles doormengt met comique gevallen; de *Eeuwige Steek* neemt eindelyk zyn affcheid, en maakt een einde van zyn werk; gedrukt in gr. 8°. in het 1. JAAR DER XIX. EEUW, en verſierd met een fraay *gegraveerden Tytel*, waarop de *Steek*, dryvende op de wolken, door een Jacobyne Muts met bellen gekroond wordt. De prys is maar EEN GULDEN, en zyn te bekomen te Arnhem by *Moeleman* en *Nykoff*; Amſterdam *Bom*, *Elwee*, *van Es*, *Gartman*, *Fock*, *van Resteren*, *Nieman*, *Roos*, *Sepp* en *Tiel*, en andere; Brielle *Boers*; Delft *Weegman* en *Regeer*; den Haag *Leeuweſtein*, *G. Bakhuyſen*, *Klis*, *Thierry* en *Plaat*; Leyden *van Thoir*, *van Tiſſelen*, *Cyffveer*, *Thyzen* en *van Bemmel*; Utrecht *Emmenes*, *ter Veen*, *van der Schroef*, *Paddenburg* en *Quint*; en verder meest alle Boekverkoopers in meest alle Steden.

*** By *M. ROELOFSWAART* te Delft is van de Pers gekoomen, en alom in de meeste Boekwinkels door de geheele Republyk a 15. ſt. te bekomen: SCHETS DER MIDDELEN, WAAR AAN HET CHRISTENDOM DESZELFS UITBREIDING OVER DEN AARDBODEM TE DANKEN HEEFT; *meerendeels naar het Hoogduitsch van* L. T. SPITTLER. Een Werkje, waar in ſmaak, gezond verſtand en uitgebreide kundigheid allerwege doorſtraalen; dat in weinige bladzyden een ſchat van geleerdheid bevat; en het welk de Uitgeever, ſchoon zeer wel weetende dat de aanpryzingen van een Boekverkooper by het publyk weinig afdoen, niet nalaaten kan den byzonderen aandagt van alle *zelfdenkende* Christenen aan te beveelen.

Na de voorlezing van dit gewigtig ſtuk, werdt beſloten, dat het zelve ter ronddeeling gedrukt zoude worden, en dat eene Commiſſie van 24. leden, door het lot te benoemen, den eerſten Conſul zoude geluk wenſchen wegens den voorſpoedigen uitſlag der Vreedes-onderhandelingen, en de heuchelyke uitzichten, welke het toekomende reeds nu doet ontwaren. Deeze Commiſſie volvoerde haaren last op den 24. November, en deedt den daar, waar alle onderhandeling onmogelyk wierd. Dezelfden dag deswegens verslag aan de Vergadering, welke, na het eindigen van het bepaalde Comittè, gehoor verleende aan eene nieuwe Deputatie van het Gouvernement, den voordragt doende van het eerste Hoofdſtuk van het *Burgerlyk Wetboek*, uit 8. artykelen beſtaande, en betrekking hebbende tot de afkondiging, uitwerkſelen en toepaſſing der Wetten. De discuſſien over deezen Voordragt werden op den 14. December

Door J. J. STUERMAN, in de Hage.